Tweede Kamer der Staten-Generaal 2

Vergaderjaar 2014–2015 **Aanhangsel van de Handelingen**

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3096

Vragen van het lid **Kooiman** (SP) aan de Staatssecretarissen van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en van Veiligheid en Justitie over *het bericht dat slachtoffers van geweld te lang moeten wachten op hulp in Gelderland* (ingezonden 6 juli 2015).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Rijn** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport), mede namens de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (ontvangen 20 augustus 2015). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2014–2015, nr. 2838

Vraag 1
Wat is uw reactie op het artikel dat slachtoffers van geweld te lang moeten wachten op hulp in Gelderland?[1]

Antwoord 1
Het is onwenselijk dat slachtoffers van geweld in huiselijke kring te lang moeten wachten voordat de Veilig Thuis-organisatie (VT-organisatie) de melding in behandeling neemt. Van het allergrootste belang is dat kinderen en andere potentiële slachtoffers geen acuut veiligheidsrisico lopen.
Van de VNG heb ik begrepen dat de betrokken gemeenten in de regio Gelderland Zuid inmiddels maatregelen hebben genomen om de problematiek aan te pakken. Veilig Thuis Gelderland Zuid heeft tijdelijk extra personeel aangetrokken. Daarnaast bekijken de gemeenten en Veilig Thuis hoe de situatie structureel verbeterd kan worden. De coördinerende gemeente Nijmegen houdt de vinger aan de pols, zo geeft men aan, door zich wekelijks te informeren over de ontwikkeling van de wachttijden.

Vraag 2
Hoe verklaart u dat er in het hele land een toename van het aantal meldingen bij de meldpunten Veilig Thuis is, zoals uit het artikel blijkt?

Antwoord 2
De VNG signaleert dat vanaf de start van de VT-organisaties, deze te maken hebben met een stijging van het aantal meldingen van gemiddeld 20%. Ook het aantal adviesvragen is gestegen. Er is nog geen onderzoek gedaan naar de oorzaak van deze stijging, maar een aantal redenen zou deze stijging

[1] De Gelderlander, 3 juli 2015: «Melding geweld blijft liggen»

ah-tk-20142015-3096
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2015

kunnen verklaren. Ten eerste zijn in januari – gelijk met de start van Veilig Thuis (op 1-1-2015) – ook weer de spotjes van de publiekscampagne «Een veilig thuis, daar maak je je toch sterk voor» op radio en TV uitgezonden. Daarin is het nieuwe gratis landelijke telefoonnummer 0800–2000 bekend gemaakt. Dit nummer levert een verbeterde dienstverlening omdat 24/7 een deskundige medewerker bereikbaar is. Een tweede reden zou kunnen zijn dat betrokkenen, familieleden, maar wellicht ook een aantal professionals liever een organisatie bellen met de naam «Veilig Thuis» dan een organisatie die ook in haar naam direct verwijst naar kindermishandeling of huiselijk geweld, zoals dat voor 1 januari 2015 het geval was. Een derde reden kan zijn dat sinds 1 januari 2015 alle Zorgmeldingen Jeugd van de politie, die zeker niet altijd over kindermishandeling gaan, in nagenoeg alle regio's worden gestuurd naar de VT-organisatie. Tot 1 januari 2015 werden deze door de politie bij Bureau Jeugdzorg gemeld.

Vraag 3
Welke consequenties hebben de lange wachttijden voor de kinderen en de gezinnen?

Antwoord 3
Voor mij is het cruciaal dat kinderen en andere slachtoffers van mishandeling geen acuut veiligheidsrisico lopen. Dat risico wordt geminimaliseerd door de triage die de VT-organisaties bij elke melding uitvoeren. Het doel van triage is dat de VT-organisatie op basis van de inhoud van de melding en op basis van een veiligheidstaxatie tot een besluit komt over de noodzakelijke vervolgstappen naar aanleiding van de melding. In de triage worden meldingen onderscheiden in urgent en minder urgent en ook wordt gekeken of de VT-organisatie de vervolgstappen zelf gaat zetten, of de meldingen doorgeleidt naar organisaties voor zorg- en hulpverlening.
Bij geen van de VT-organisaties, ook niet in de regio Gelderland Zuid, zijn er – zo geeft de VNG aan – wachttijden voor de triage van de meldingen. Urgente meldingen worden in alle situaties onmiddellijk in behandeling genomen. Wel zijn er langere doorlooptijden voor meldingen die als minder urgent worden beoordeeld. De termijnen voor de behandeling van melding en onderzoek zijn opgenomen in hoofdstuk 4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 en worden door professionals beschouwd als voor het slachtoffer aanvaardbare normen. Deze zijn voor het afhandelen van een melding maximaal vijf dagen en voor het afronden van een onderzoek maximaal tien weken. Het is nog niet bekend of deze termijnen worden overschreden. Dat inzicht – voor zover het kindermishandeling betreft – verwacht ik uiterlijk aan eind van het jaar te krijgen, wanneer het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) de beleidsinformatie van de VT-organisaties publiceert. Via de voortgangsrapportage Geweld in afhankelijkheidsrelaties zal ik u hierover informeren.

Vraag 4
Bent u voornemens om meer budget beschikbaar te stellen voor de meldpunten Veilig Thuis nu zij meer aanvragen voor hulp binnenkrijgen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4
Nee, dat ben ik niet van plan. De organisatie van het Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld (AMHK=Veilig Thuis-organisatie) is een aan de gemeenten opgedragen wettelijke taak in de Wmo 2015. Gemeenten beschikken over het instrumentarium en de middelen om tot een goede wetsuitvoering te komen. Gemeenten zijn op grond van de Wmo 2015 verantwoordelijk voor het oplossen van (te) lange doorlooptijden van meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling en het onderzoek hiernaar. De VNG verwacht dat de langere doorlooptijden een tijdelijk karakter hebben. Alle VT-organisaties geven namelijk aan dat de hoge werkdruk ook het gevolg is van de cultuuromslag die in de nieuwe VT-organisaties tot stand moet komen, namelijk de integrale aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld. Bovendien zijn ook de samenwerkingspartners van de VT-organisaties in transitie, zo zijn in veel gemeenten nieuwe wijkteams opgezet met verschillende taken, expertises en bevoegdheden. Het kost tijd om met deze nieuwe partners samenwerkingsafspraken te maken. De VNG heeft inmiddels een handreiking

gemaakt voor gemeenten en VT-organisaties over hoe langere doorlooptijden het beste kunnen worden aangepakt.

Vraag 5
Welke (aanvullende) maatregelen gaat u treffen om ervoor te zorgen dat kinderen en gezinnen niet onnodig lang op hulp moeten wachten?

Antwoord 5
Vanwege het grote belang voor de veiligheid van kinderen volg ik nauwlettend, samen met de VNG, het werk van de VT-organisaties. Ik financier samen met de Staatssecretaris van VenJ het VNG-ondersteuningsprogramma Veilig Thuis. Dit programma volgt de ontwikkelingen in de regio's op de voet en het helpt de VT-organisaties en de gemeenten in de opbouw en doorontwikkeling van Veilig Thuis. Het programma ondersteunt regio's die te kampen hebben met langere doorlooptijden bij de analyse van de knelpunten en het snel vinden van oplossingen.
In juni 2015 zijn mijn ambtenaren samen met die van mijn collega van VenJ en met de VNG gestart met een ronde langs alle VT-organisaties. Ons doel is om de praktijk van de VT-organisatie goed te leren kennen en inzicht te krijgen in de successen en knelpunten van Veilig Thuis, inclusief de aansturing door de gemeenten in de regio. Na afloop van deze ronde, naar verwachting eind 2015, zal ik samen met de Staatssecretaris van VenJ, de bestuurlijk verantwoordelijke wethouders voor Veilig Thuis uitnodigen voor een gesprek over de praktijk van Veilig Thuis. Daarin zullen zeker de stijging van het aantal meldingen en de doorlooptijden voor melding en onderzoek aan de orde komen.
Tot slot zijn op grond van de Wmo 2015 de Inspectie voor de Jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg aangewezen om toezicht te houden op de AMHK's. Dus via die weg wordt de kwaliteit van het werk van de VT-organisaties gecontroleerd.
Het krantenartikel waarnaar in uw vragen wordt verwezen, gaat overigens over wachttijden bij de VT-organisaties, niet bij hulpverlenende instanties. VT-organisaties geven advies aan omstanders, slachtoffers en professionals, nemen meldingen in ontvangst en doen onderzoek naar huiselijk geweld en kindermishandeling. De VT-organisaties maken een veiligheidsplan en een hulpverleningsplan en op basis hiervan geleiden zij door naar hulpverlenende instanties. Zij zijn daarmee geen formele toegangspoort tot hulpverlening; slachtoffers kunnen immers ook altijd zelf hulp zoeken bij hulpverlenende organisaties zoals de huisarts, maatschappelijk werk en de vrouwenopvang. Ze zijn voor die hulp niet afhankelijk van de VT-organisatie.

Vraag 6
Wat gaat u als stelselverantwoordelijke doen om de wachttijden voor de meldpunten Veilig Thuis, waarop volgens het artikel geen zicht is, beter in beeld te krijgen?

Antwoord 6
In mijn antwoord op vraag 3 ben ik ingegaan op de beleidsinformatie die de VT-organisaties op basis van artikel 7 van de Uitvoeringsregeling Wmo 2015 (het informatieprotocol Veilig Thuis), dienen aan te leveren bij het CBS. Hierin zijn ook de doorlooptijden voor melding en onderzoek opgenomen. Ook in de voortgangsrapportage geweld in afhankelijkheidsrelaties van 15 juni jl ben ik hier op ingegaan[2].

[2] Kamerstuk 31 015, nr. 136.